

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l-
s e s framställning till Ålands landsting
med förslag till landskapslag om jakt i land-
skapet Åland.

Nº 26/1958.

Med anledning av en framställning från Ålands jaktvårdsförbunds sida har landskapsstyrelsen tillsatt en kommitté för översyn av landskapets gällande jaktlag från år 1946. Till medlemmar i kommittén utsågos landskapsförstmästaren Albin Andrée, ekonomierådet Karl August Helin, förre poliskonstapeln, bonden Walter Häggblom och landskapssekreteraren Rolf Sundman.

Kommittén kom till den slutsatsen, att bristerna i gällande landskapslag icke äro särskilt påfallande, men att en totalrevision måhända dock vore att föredraga med hänsyn till systematiska brister och det ålderdomliga språket. Ett förslag till ny jaktlag uppgjordes därför av kommittén, där kommittén jämväl beaktade möjligheten att numera genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om landskapslagens verkställighet och tillämpning.

Detta kommittéförslag har givetvis legat till grund för landskapsstyrelsens behandling och har i huvudsak vunnit landskapsstyrelsens gillande. Landskapsstyrelsen har likväl på många väsentliga punkter haft avvikande synpunkter. Den största principiella ändringen i landskapsstyrelsen gällde jakten med drivande hund, i vilket fall landskapsstyrelsen anser de i riket föreslagna jaktområdena nödvändiga för en ordnad jakt. Härför redogöres närmare nedan i detaljmotiveringen.

1 §. Inledningsvis har i förslaget intagits en definition av jakt. En jämförelse med 23 § visar, att jakt jämväl inbegriper tillägnande av s.k. fallvilt, d.v.s. vilt, som anträffas dött, såtillvida, att endast jakträttsinnehavare är berättigad att tillägna sig fallvilt. Anträffas fallvilt under sådan tid, då viltsläget är fridlyst, tillfaller det landskapet.

5 §. Beträffande jakträtten på väg har införts, att jakt på allmän väg är förbjuden. Den ökade trafiken har ansetts fordra ett dylikt förbud, då avlossande av skott kan vara störande och farligt. Förbudet måste anses innefatta, att jägare får beskjuta vilt endast om såväl jägaren som viltet befinner sig utom vägområdet och på samma sida om vägen. Förbudet skulle gälla jämväl allmänna trafikområden, såsom flygfält, parkeringsplatser, Lemströms kanalområde, hamnområden o.s.v..

9 §. Den längsta tillåtna giltighetstiden för jaktarrende har

föreslagits sänkt till 10 år, varjämte stadganden om avtalets hävande införts.

10 §. Beträffande jakt på samfällt område föreslås, att jakten på fiskelag tillhörande vattenområde regleras av fiskelaget.

11-19 §§. I riket har uppgjorts ett förslag till ny jaktlag, vari bl.a. föreslås, att jakt endast skall vara tillåten på ett sammanhängande enhetligt område om minst 300 ha. Den av landskapsstyrelsen tillsatta kommittén hade stannat för, att införande av dylika jaktområden i landskapet skulle ställa sig opraktiskt, varförutom landskapets lagstiftningsbehörighet icke medger möjlighet att på ett effektivt sätt genomföra en sådan reform innan densamma blivit genomförd i riket. Landskapsstyrelsen har dock efter omröstning stannat för en modifierad form av jaktområden, i förslaget kallade jaktvårdsområden, med tanke på jakten med drivande hund. Områdenas vidd föreslås dock minskad till 200 ha och undantag medges för sådana fall, där ett mindre område lämpar sig till jaktvårdsområde på grund av de geografiska förhållandena eller där ett område av en eller annan anledning icke lämpligen kan anslutas till jaktvårdsområde. Förslaget motiveras till denna del främst med att en ordnad jaktvård för räv och hare fordrar större sammanhängande områden för att den skall vara effektiv och häri inbegripes givetvis en ordnad jakt på dessa viltslag.

Jaktvårdsområde bildas genom avtal och det anses uppstå i och med att landskapsstyrelsen godkänner jaktlagets, d.v.s. delägarnas anmälan om jaktvårdsområdets bildande. Äger en enskild person eller ett samfund ett tillräckligt stort och för ändamålet lämpligt område eller jakträtten på ett sådant område, kan jaktvårdsområde bildas därav endast genom anmälan till landskapsstyrelsen. Bildande av ett jaktvårdsområde medför icke samfälld jakträtt för delägarna på hela området om icke därom uttryckligen avtalas i samband med avtalets uppgörande eller senare på delägarstämma. I förslaget regleras vidare möjligheterna att senare ansluta visst område till jaktvårdsområde eller att överföra ett område från ett jaktvårdsområde till ett annat (14 §), avtalets giltighetstid (15 §) och möjligheten att upphäva jaktvårdsområdet före avtalets upphörande (16 §). Jaktlagets organisation har föreslagits möjligast fri (17 §) med möjlighet för jaktlaget att endast ha ordförande och jaktlagssammanträde som beslutande organ. Stadgar kunna likväl uppgöras, där organisationen regleras närmare.

Man måste förutsätta, att särskilt i skärgården i vissa fall uppkommer svårigheter att bilda jaktvårdsområden av föreskriven storlek.

Då avsikten med förslaget icke är att förhindra jakt med drivande hund på sådana områden, har i 19 § intagits ett undantagsstadgande, som ger landskapsstyrelsen möjlighet att godkänna sådant område för jakt oberoende av stadgandena i 11 § 1 mom. Likväl bör man överallt, och sålunda också i skärgården, där möjlighet förefinnes, sträva till att bilda möjligast stora jaktvårdsområden. Vid tillämpning av 19 § bör det sålunda vara klart, att jaktvårdsområde av normal karaktär och storlek, icke i detta fall kan åstadkommas.

20-21 §§. Stadgandena om jakt på skadedjur motsvara gällande landskapslags 12 och 15 §§, men bland skadedjur, som få avlivas varhelst de anträffas, föreslås införd mink och utesluten sparvhök. Förvildad mink har under senaste tid börjat förekomma rätt allmänt och anställer ofta betydande skador. Bland skadliga djur, vilka få avlivas för att skydda gård och trädgårdsodling, föreslås, att kaja och skata tillfogas medan duvhöken här kan uteslutas, då vederbörande är berättigad att avliva den med stöd av 20 §.

23 §. Enligt gällande jaktlag (13 §) skall anskjutet vilt, som faller på annans jaktmark, likväl tillfalla jägaren. Detta stadgande avviker från i riket gällande princip (rikets jaktlag § 45), enligt vilken villebråd i detta fall tillfaller den, som har jakträtten där villebrådet faller. Landskapsstyrelsen har liksom kommittén omfattat den tidigare i landskapet gällande regeln såsom mera praktisk. Ehuru det kan ifrågasättas, om landskapets lagstiftningsbehörighet i detta fall överskrides, har landskapsstyrelsen med stöd av att stadgandet redan tidigare gillats ansett sig kunna föreslå detsamma att ingå oförändrat.

25 §. Utöver en del nya allmänna stadganden om utövande av jakträtten i §§ 22 och 24 har i denna paragraf intagits några nya detaljbestämmelser. I gällande jaktlag ingå stadgandena om förbjudna jaktredskap i § 28. Beträffande hagelgevär föreslås, att repetergevär med magasin för mer än två skott måtte få användas medan automatgevär, d.v.s. gevär med automatisk omladdning, skulle få användas blott om de konstruerats eller plomberats så, att de kunna laddas med endast två skott. Luftgevär och luftpistol bör enligt landskapsstyrelsens uppfattning förbjudas vid annan jakt än jakt på sorkar, råttor och möss, ehuru kommittén föreslog, att liksom i Sverige också vid jakt på mindre skadedjur inom gård eller trädgård sådana vapen skulle få användas. Då i 2 mom. intagits en i jämförelse med tidigare lag mycket detaljerad uppräknings av förbjudna jaktredskap, har detta föran-

lett en hel del undantagsstadganden, som intagits i 6 mom. Någon närmare motivering än att det här är fråga om redan nu tillämpade jaktsätt torde momentet icke behöva.

26 §. Stadgandena om jakt från farkost föreslås väsentligt kompletterade. Enligt förslaget skulle jakt från maskindrivet fordon tillfogas såsom förbjudet jaktsätt, då jakt från bil numera börjat förekomma. För fullständighets skull har också jakt från luftfarkost förbjudits. För uppspårande av skadskjutet vilt bör likväl maskindriven farkost få användas. Förbudet mot användning av maskindriven farkost eller fordon har i Sverige tolkats så vidsträckt, att en jägare, som förföljt en älg i bil för att därefter till fots förflytta sig inom skotthåll, dömts till straff (Svea hovrätts den 17.11.1955). Enligt landskapsstyrelsens åsikt borde det vara tillåtet att använda motordriven farkost eller fordon blott för färd till jaktområde eller jaktplats, för upptagande av fällt villebråd och för förföljande av skadskjutet villebråd, samt vid säljakt.

Under tiden 1-25 maj borde enligt landskapsstyrelsens åsikt jakt från båt överhuvud förbjudas, då sjöfågeln lätt skyr båtar och den allt livligare båttrafiken annars kan medföra, att fåglarna undviker att häcka i den inre skärgården.

30 §. På denna plats har intagits allmänt förbud mot jakt med drivande hund utanför vederbörligen godkänt jaktvårdsområde. Detta stadgande skulle enligt § 60 träda i kraft först hösten 1961.

31 §. Enligt landskapsstyrelsens åsikt borde jakt icke bedrivas på de främsta kyrkliga högtiderna, d.v.s. juldagen, nyårsdagen, långfredagen, påskdagen och pingstdagen. Jakt på dessa dagar väcker anstöt.

32 §. I gällande jaktlags § 18 uppräknas ett antal ständigt fridlysta fågelarter. Detta stadgande saknar egentligen praktisk betydelse, då enligt 13 § naturskyddslagen samtliga i jaktlagen icke nämnda fågelarter äro ständigt fridlysta. I förslaget har emellertid förslaget bibehållits med det tillägget, att landskapsstyrelsen skulle få befogenhet att ge tillstånd till jakt på någon art, ifall det visar sig behövt eller lämpligt. På detta sätt får stadgandet den funktionen, att jakttillstånd här kan beviljas, medan i jaktlagen icke nämnda fågelarter falla under naturskyddslagen. I paragrafen bör på grund härav företagas vissa justeringar beträffande de uppräknade fågelarterna. Landskapsstyrelsen föreslår, att utöver i gällande § 18 uppräknade måtte införas bergand, grågåsa och lom medan

salskrake och vaktel såsom ytterst sällsynta måtte uteslutas.

33 §. Vid behandlingen av jakttiderna har kommittén föreslagit, att jakttiden för alfågeln eller alla borde fastställas så, att jakten i tärjorna på vårvintern så vitt möjligt förhindras. Vidare föreslog kommittén, att jakt på räv borde förbjudas under tiden 1.4. - 30.6., då rävungarna äro så små, att de icke kunna reda sig, varför det är risk att de svälta ihjäl om honan blir skjuten. Landskapsstyrelsen har omfattat dessa synpunkter. I övrigt har blott mindre justeringar av jakttiderna föreslagits. För storskraken föreslås längre jakttid emedan den anses särskilt skadlig för fiskbeståndet. Bland villebråd, som få jagas hela året, borde uttryckligen nämnas mink, utter och säl. Beträffande rävjakten föreslås också den ändringen, att jakt med grythund skulle tillåtas hela året utom under tiden 1.4. - 30.6. Då orrbeståndet synes hotat i vissa delar av landskapet, föreslås nu, att både tupp och höna fridlysas med rätt för landskapsstyrelsen att bevilja tillstånd till jakt inom sådana områden, där beståndet är talrikt (32 §).

Stadgandena om rätt för landskapsstyrelsen att vidtaga tillfälliga justeringar i jakttiderna samt att fridlysa vilt på viss tid föreslås i en friare form, då det i praktiken ofta visat sig svårt att vidtaga reglerande åtgärder inom ramen för de detaljerade stadgandena i gällande landskapslag.

34 §. Att taga ägg av fågel betraktas som jakt (§ 1) och bör i princip vara förbjuden. Det är givetvis tillåtet att taga ägg av de fåglar, som räknas till skadedjuren och enligt förslaget skulle jämväl ägg av storskrake få tagas från uppsatt holk liksom ägg av skäggdopping, då denna fågel, som under de senare åren kraftigt förökats, är skadlig för fiskbeståndet och knappast jagas för köttets skull.

35 §. I denna paragraf regleras utplantering av vilt, som förekommer i landskapet, på sådan plats, där beståndet gått ut eller där viltet icke tidigare förekommit. I landskapet icke förekommande vilt får utplanteras med iakttagande av stadgandena i landskapslagen den 29 augusti 1927 angående förbud mot inplantering i landskapet av främmande djurarter (10/27).

37 §. Stadgandena om älgjakt ha bibehållits oförändrade, dock har minimikalibern för jaktgeväret föreslagits sänkt till 8 mm.

39 §. Då jakt på rådjur måhända framdeles kan komma ifråga, har det ansetts nödigt införa ett stadgande härom.

41-47 §. Landskapslagen om jaktkort har inarbetats i jaktlagen,

varigenom en kodifiering av stadgandena om jakt åstadkommes. Ändringar i förhållande till gällande lag ha införts blott i 45 § och gälla redovisningen av jaktkortsavgifterna till landskapsstyrelsen.

48-51 §§. Stadgandena i gällande jaktlag om rätten att avliva löslöpande hund äro så fria, att avlivande av hund kan komma ifråga utan skälig anledning. Kommittén har här föreslagit intagande av bestämmelser, motsvarande dem, som gälla i Sverige, vilket också landskapsstyrelsen omfattat. Då en jakthund kommit lös av en olycks-händelse eller en sällskapshund har förvillat sig ut i skogen, bör hunden icke få avlivas utan vidare, i synnerhet som hundens värde kanske är mångdubbelt större än värdet av den skada, som den kan tänkas vålla.

58 §. Såsom ovan beträffande 41-47 §§ framhölls, har lagstiftningen om jakt kodifierats i förslaget. Stadgandena om belöning för dödande av vissa skadedjur ha därför inarbetats i förslaget, dock sålunda, att detaljbestämmelserna hädanefter skulle utfärdas i landskapsförordning. Under tiden emllan den nya jaktlagens ikraftträdande och till dess landskapsförordningen härom kan utfärdas, skulle före landskapslagens ikraftträdande gällande bestämmelser tillämpas (§ 60 mom. 2). Av till denna framställning fogad bilaga framgår under de senaste tre åren erlagda rovdjurspremier i de olika polisdistrikten.

Med hänvisning till ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g
om jakt i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Om rätt till jakt.

1 §.

Med jakt avses att jaga, avliva eller fånga vilda däggdjur och fåglar samt deras ungar ävensom att tillägna sig eller förstöra sådana fåglars bon och ägg.

Jakträtt på visst område tillkommer områdets ägare, såvitt nedan icke annat stadgas.

2 §.

Den, som innehar jord med ständig besittningsrätt, äger jakträtt på det område, som han förfogar över. Eljest övergår jakträtten vid lega av jord till lagotagaren endast om därom uttryckligen bestämts i legoavtalet.

3 §.

Jakträtten på landskapets jord- och vattenområden tillhör landskapet och kan av landskapsstyrelsen utarrenderas. Vid utarrendering bör i främsta rummet den lokala befolkningens fördel beaktas.

Jakträtten på Mariehamns stads område tillhör staden.

4 §.

Ute på öppna havet samt i yttre skärgården på klippor och skär, som icke tillhöra viss lägenhet eller by, och beträffande vilka icke är eller varder annorlunda stadgat, vare jakt tillåten för envar av landets invånare.

5 §.

På allmän väg och allmänna trafikområden är jakt förbjuden.

Den, som äger väg, har jakträtt på densamma blott om han äger mark intill vägen. Den, som äger marken på ömse sidor om enskild väg, har jämväl jakträtt på vägen, även om han icke äger den.

Går enskild väg i gränsen mellan skilda ägares mark, har envar av dem jakträtt på vägen.

6 §.

På mark, vilken såsom tvistig blivit ställd under förbud att nyttjas, må ingen av de tvistande jaga utan föregående överenskommelse mellan samtliga tvistande.

7 §.

Är genom urminnes hävd, särskilt stadgande, dom, skattläggning eller på annat lagligt sätt annorlunda än i denna landskapslag bestämt om jakträtt, skall det lända till efterrättelse.

8 §.

Har landskapet avstått mark till samfälld ägo eller till nyttjande åt lägenheter, samfällighet eller kommun, eller har överenskommelse om oskiftad skogsmarks användande för gemensam räkning till ständigt skogsbruk eller annat ändamål mellan delägarna slutits och blivit godkänd, ankommer det på delägarna att besluta, om och i vad mån och under vilka villkor jakt må därstädes idkas. Det är förbjudet för enskild delägare att därförinnan idka jakt på sådan mark.

Beslut, som nu nämnts, skall skriftligen avfattat och av delägarna underskrivet eller, där det tillkommit genom åtgärd av kommunalfullmäktige, medelst utdrag ur fullmäktiges protokoll underställas landskapsstyrelsens prövning, och skall sdadfästelse därpå meddelas, såframt beslutet icke innehåller avvikelse från föreskrifterna i denna eller allmän lag. Kunna delägarna ej samsas, skall tvisten avgöras av domstol.

9 §.

Avtal, varigenom jakträtten på jordlägenhet utleges, skall ingås skriftligen med vittnen på viss tid, ej över tio år, och mot årlig lega; sker det annorlunda, vare såväl jordägaren som legotagaren berättigad att bryta avtalet.

Dylikt avtal må ej anses innefatta rätt till jakt på gårdstomt, i park eller trädgård, som ligger inom området och ej besittes av legogivaren.

Om legotagare försummar att gälda arrendeavgift eller eljest icke uppfyller sina förpliktelser eller om han genom att missbruka sin jakträtt äventyrar villebrådsbeståndet, kan legogivaren bryta avtalet. Uppstår rättegång om avtalets bestånd, kan domstolen, om skäl därtill förefinnas, förbjuda legotagaren att under tiden för rättegången jaga på området, och lände sådant beslut omedelbart till efterrättelse.

10 §.

Område, som tillhör flera byar eller lägenheter gemensamt, må användas för jakt sålunda, att varje delägare jagar såsom vid sammanträde närmare bestämts eller att jakträtten utarrenderas eller att delägarna jaga för gemensam räkning. Delägare är ej berättigad att utan tillstånd av delägarstämma överlåta sin jakträtt på tredjeman.

Om förvaltningen av gemensamt område ej är ordnad på annat sätt enligt lag, skall ärende angående jakten behandlas vid sammanträde av

delägarna, varvid envar har rösträtt efter sin andel i området. Då området är ett till fiskelag hörande vattenområde, besluter fiskelaget om jakträtten. Majoritetens åsikt gäller som beslut.

2 kap.

Om jaktvårdsområde och jaktlag.

11 §.

Vilja ägare eller innehavare av skilda lägenheter, vilkas ägor gränsa mot varandra, av dem bilda ett jaktvårdsområde med ordnad jaktvård eller därstädes anlägga och underhålla inrättning för jaktvårdens tillgodoseende, skola de därom upprätta ett skriftligt avtal och låta det bevittnas av trovärdiga personer.

Jaktvårdsområde må bildas av jordområde av minst tvåhundra hektars vidd, om det är enhetligt och lämpligt för viltvård. Enstaka holme och skärgård av mindre areal än tvåhundra hektar kan dock bilda jaktvårdsområde.

Avtalet skall uppgöras för viss tid, minst fem och högst tjugufem år. Avtalet upphör att gälla vid utgången av det kalenderår, under vilket den överenskomna tiden utgår.

De, som deltagit i avtal om bildande av jaktvårdsområde, utgöra ett jaktlag.

Enskild person eller samfund, som ensam äger jakträtten på ett i 1 mom. avsett område, kan bilda ett jaktvårdsområde därav genom anmälan till landskapsstyrelsen på samma sätt som för jaktlag nedan stadgas. Giltighetstiden beräknas såsom i 3 mom. stadgas.

12 §.

I avtal eller ensam ägares anmälan böra de grunder angivas, enligt vilka viltvården på området skall bedrivas, samt de förpliktelser, som jaktlaget eller jakträttsinnehavaren ikläder sig för nödig viltvård.

Bildandet av jaktvårdsområde medför ej rätt till jakt på annat område än det område, där delägarna ha jakträtt.

13 §.

Avtal om bildande av jaktvårdsområde skall jämte skriftlig anmälan insändas till landskapsstyrelsen för granskning. Delägarna böra därvid på tillförlitligt sätt styrka, att de ha jakträtt på området.

Sedan landskapsstyrelsen införskaffat nödigbefunnen tilläggsutredning, äger landskapsstyrelsen pröva, om området är lämpligt till jaktvårdsområde och avtalet lagligen ingånget, samt om så är fallet införa jaktvårdsområdet i landskapsstyrelsens förteckning.

Ny ägare eller arrendator av jakträtt inom vederbörligen godkänt

jaktvårdsområde skall inom tre månader från äganderättens eller jakt-
rättens övergång anmäla till jaktlaget, om han önskar ingå i detsamma.
Har anmälan icke inom sagda tid inkommit till jaktlaget, äger jakt-
laget anmäla till landskapsstyrelsen om, att jaktvårdsområdet sålunda
minskats. Landskapsstyrelsen prövar därefter, om jaktvårdsområdet fort-
farande skall bestå.

14 §.

I jaktvårdsområdes närhet belägen lägenhet eller område kan efteråt
anslutas till jaktvårdsområde, därest den, som har jakträtten på lägen-
heten eller området förenar sig om avtalet eller anmälan och landskaps-
styrelsen prövar lägenhetens eller områdets anslutning ändamålsenlig.
Likaså kan del av jaktvårdsområde överföras till annat jaktvårdsområde,
om jaktlagen äro ense därom och landskapsstyrelsen finner överföringen
ändamålsenlig.

15 §.

Avtal om jaktvårdsområde förblir i kraft även efter utgången av den
i avtalet bestämda tiden, om jaktlaget högst sex månader före avtalets
upphörande anmäler därom till landskapsstyrelsen. Sådan anmälan är dock
gällande endast för delägare, som undertecknat densamma.

I anmälan om förlängning av avtal skall angivas de förändringar i
jakträtten på jaktvårdsområdet, som inträffat sedan närmast föregående
anmälan. Motsvarar icke jaktvårdsområdet mera sitt ändamål på grund av
inträffade förändringar, kan landskapsstyrelsen upphäva avtalet om jakt-
vårdsområde och avföra detta från förteckningen. Fortbestår jaktvårds-
området, skall om anmälda förändringar göras anteckning i förteckningen.

16 §.

Befinnes lagligen bildat och registrerat jaktvårdsområde icke mot-
svara sitt ändamål, kan landskapsstyrelsen på jaktlagets anhållan
eller efter dess hörande upphäva jaktvårdsområdet och avföra det ur
förteckningen.

Landskapsstyrelsen äger också rätt att på viss tid förbjuda jakt
inom jaktvårdsområde eller del därav, om bestämmelser om jakt och
viltvård i lag eller avtal åsidosätts. Innan sådant beslut fattas,
skall jaktlaget höras.

17 §.

Jaktlag må för sig antaga stadgar. Stadgarna må icke strida mot
stadgandena i denna landskapslag eller med stöd av densamma utfärdade
bestämmelser eller mot bestämmelserna i avtalet om jaktvårdsområde.

Jaktlagets angelägenheter handhas av jaktlagets sammanträde och

-11-

dess styrelse, om sådan enligt stadgarna skall tillsättas. Jaktlaget utser ordförande för ett år i sänder.

Vid jaktlagets sammanträde har delägare en röst för varje påbörjat tiotal hektar, med vilka han deltagar i jaktvårdsområdet. Delägare har dock ej rösträtt för mer än fyrtio procent av hela antalet röster i jaktlaget. Samfund, som är medlem i jaktlaget, äger rösträtt såsom enskild person.

Delägare må vid sammanträde företräddas av ombud. Ett ombud må företräda endast en delägare.

Vid sammanträde må ärende ej avgöras, om det icke är upptaget i kallelsen.

18 §.

Vid jaktlags sammanträde skall protokoll föras och justeras.

Såsom jaktlagets beslut gäller den åsikt, för vilken de flesta rösterna avgivits. Falla rösterna lika, skall den åsikt gälla som beslut, vilken omfattats av de flesta delägarna. Om rösterna även efter denna beräkningsgrund falla lika, avgöres val genom lottning men annat ärende av ordförandens röst.

19 §.

Äger någon jakträtt på ett för jakt och viltvård lämpligt område, som icke uppfyller i 11 § 1 mom. stadgade förutsättningar och som av orsaker, som ej bero på jakträttsinnehavaren, icke kan anslutas till jaktvårdsområde eller gemensamt med annat område bilda sådant, må landskapsstyrelsen på ansökan medgiva jakt på sådant område på i tillståndet angivna villkor.

3 kap.

Om jakt på skadedjur.

20 §.

Skadedjur, som i fritt tillstånd tillfälligtvis av någon anträffas, får av honom, varhelst det vara må, dödas eller fångas och behållas, såvitt det icke strider emot de bestämmelser, som gälla angående fredning av djurlivet inom skyddsområde eller mot stadgande om fredning av visst djurslag, vilket utfärdats med stöd av landskapslagen om naturskydd.

Med skadedjur avses här säl, utter, mink, duvhök, havs- och gråtrut.

21 §.

Inkommer djur, som är skadligt, i gård eller trädgårdsodling, har den, som bor där eller innehar trädgårdsodlingen, så ock deras folk rätt att på området eller i dess omedelbara närhet infånga eller döda

djuret och behålla det, ändock att jakträtten tillkommer annan person, eller djuret då är fridlyst.

Till skadliga djur räknas enligt detta lagrum räv, hare, hermelin, vessla, björktrast, kråka, kaja, skata, sparvhök och berguv.

4 kap.

Om användande av jakträtt.

22 §.

Utan särskilt tillstånd av den, som innehar jorden, må jakträttsinnehavare ej söka efter villebråd eller eljest jaga på gård eller i trädgårdsodling eller inom etthundrafemtio meter från sådan, ej heller på åker eller äng innan grödan är bärgad eller uppsatt.

23 §.

Faller anskjutet vilt på annans mark, må det av skytten därstädes upptagas.

Är det fällda villebrådet älg, må den jagande endast i närvaro av två ojäviga vittnen bortföra djuret och vare han dessutom pliktig att senast den andra dagen efter det djuret fälldes, underrätta jakträttsinnehavaren eller markens innehavare därom. Försummar den jagande något därav, skall det anses såsom hade han olovligen jagat på annans jaktområde.

Villebråd, som anträffas dött, tillfalle landskapet, om det då var fridlyst, men eljest jakträttsinnehavaren. Lag samma vare beträffande villebråd, som anträffats så illa sårat eller eljest skadat, att det befunnits nödigt att döda desamma.

24 §.

Vid jakt på område, som innehaves av annan, är jakträttsinnehavaren skyldig ersätta all skada, som på mark, hägnad eller annan egendom förorsakas av honom själv eller av annan, som han givit lov att jaga, eller av vid jakten använda biträden eller hundar.

25 §.

Jakt må ej bedrivas så, att den innebär fara för människor eller husdjur eller så, att villebrådet tillfogas onödigt lidande.

Jakt må icke utövas med gift, spjut, pil, elektrisk ström, grop, sax, snara, limspö, fälla, giller eller annat liknande fångstredskap, ej heller med gillrat skjutvapen. Ljuddämpare må icke användas på skjutvapen.

Gevär av militärmodell må användas endast för jakt på säl i öppna havet.

Hagelgevär av större kaliber än 12 eller automatgevär för hagel-

laddning, vilket medger laddning med mer än 2 skott, må icke användas vid jakt.

Luftgevär och luftpistol må icke användas vid jakt utom vid jakt inom gård eller trädgård för dödande av sorkar, råttor och möss.

Utan hinder av stadgandet i 2 mom. må gift användas för dödande av ^{av bisamrätta, havstrut och gråtrut samt fällor för fångst} kråkor, kajor, sorkar och råttor, sax för fångst/av mink, hermelin, bisamrätta och katt. Vid användande av gift skall efter den 15 april endast ägg användas som bete. Utlagd sax eller fälla skall dagligen efterses.

I landskapsförordning må närmare stadganden om i denna paragraf nämnda fångstsätt utfärdas.

26 §.

Jakt vid bloss eller annat lyse är förbjuden.

Jakt må icke ske från maskindriven eller bogserad farkost eller fordon, ej heller från luftfarkost. Säljakt må dock idkas från maskindriven farkost; likaså må maskindriven farkost användas för uppspårande av skadskjutet vilt.

Under tiden 1-25 maj må jakt på sjöfågel eller skededjur icke idkas från båt, även om den är förtöjd eller förankrad.

27 §.

Med gevär eller fångstredskap må ingen utan tillstånd av jakträttsinnehavaren, i annat fall än i 23 § stadgas, färdas över annans jaktområde annorstädes än på till allmänt begagnande upplåten väg, om icke av omständigheterna framgår, att det sker i lovliga ärenden, och hund, om sådan medföres, hålles kopplad samt gevär oladdat.

Jägare är berättigad att med oladdat vapen beträda annans jaktområde för att fasttaga hund.

28 §.

Vettar må ej utan lov utsättas närmare annans jaktområde än ett-hundra meter samt bulvan för jakt på orre femtio meter.

29 §.

Ej må någon utan lov skrämma eller mota vilåebråd från annans jaktområde. Utan hinder av vad ovan stadgats må den, som innehar jorden, därifrån bortskrämma eller bortdriva villebråd i den mån sådant erfordras för avvärjande av skada eller olägenhet.

30 §.

Jakt med drivande hund må idkas endast på enligt stadgandena i 11-19 §§ godkänt jaktvårdsområde.

5 kap.

Om jakttider och tillåtet vilt.

31 §.

Jakt bör bedrivas så, att villebrådsstammen icke äventyras.

Vid jakt skall stadgandena i naturskyddslagen och med stöd av densamma utfärdade bestämmelser iakttagas.

Jakt må icke bedrivas på juldagen, nyårsdagen, långfredagen, påskdagen och pingstdagen.

32 §.

Jakt på hona och årsunge av ejder och svärta samt på svan, gravand, bergand, grågås, lom, tjäder, orre, järpe, rapphöna, snöripa och fasan är icke tillåten under någon del av året.

Därest skäl därtill anses föreligga må landskapsstyrelsen på ansökan bevilja tillstånd till jakt på i 1 mom. nämnd fågel under viss tid och inom visst område. Där särskilda skäl påkalla det, må tillståndet givas för visst antal fåglar av visst slag.

33 §.

På nedannämnt villebråd vare jakt tillåten endast under följande tider:

- 1) 1/4 - 15/4 jakt på hane av storskrake och knipa.
- 2) 1/5 - 25/5 jakt på hane av ejder, svärta, stor- och småskrake eller pracka, brunand, knipa och vigg samt jakt på alfågel, sjöorre och morkulla.
- 3) 1/10 - 25/5 jakt på skäggdopping.
- 4) 20/8 - 30/11 jakt på storskrake, gräsand, bläsand, stjärtand, skedand, sothöna, beckasin och morkulla.
- 5) 15/9 - 30/11 jakt på småskrake, knipa, brunand och vigg.
- 6) 15/9 - 30/1 jakt på alfågel och sjöorre.
- 7) 15/10 - 15/2 jakt på räv och hare. Jakt på räv utan användning av drivande hund är dock tillåten hela året utom under tiden 1/4 - 30/6.
- 8) 1/1 - 15/1 jakt på ekorre.
- 9) 1/8 - 31/5 jakt på vildduva.
- 10) hela året jakt på bisamrätta, mink, utter och säl.

Frukt- och grönsaksodlare äro berättigade att jämväl under övriga tider avliva hare inom odlingsområde. Enahanda rätt kan av landskapsstyrelsen beviljas ägare av skogskulturer i annars kala eller lövskogsbeklädda skogsmarker, där av haren orsakade skador äventyra kulturernas fortbestånd. Sålunda erhållen fångst må dock ej till salu hållas.

Landskapsstyrelsen äger rätt att för en tid av högst fem år i sänder fridlysa visst slags vilt i landskapet i dess helhet eller i viss del därav.

Landskapsstyrelsen må även för en tid av högst två år i sänder upphäva fridlysningen eller förlänga jakttiden för sådant vilt, som förekommer rikligt.

Jakt på matnyttig sjöfågel vare tillåten blott till husbehov och icke för försäljning.

Det är förbjudet att under jaktfärd i båt medföra vettar, som användas vid jakt på sådana fågelarter, vilka då äro fridlysta.

34 §.

Ägg av i 32 och 33 §§ nämnda fåglar må icke tagas ur bo eller förstöras. Dock må landskapsstyrelsen bevilja jakträttsinnehavare rätt att taga ägg av sådana fåglar för utplantering.

Utan hinder av stadgandet i 1 mom. må jakträttsinnehavare taga ägg av storskrake från uppsatt holk samt ägg av skäggdopping, dock icke inom fredningsområde. Ägg må icke säljas.

Landskapsstyrelsen må medgiva jakträttsinnehavare rätt att infånga fridlyst villebråd för utplantering på annan plats.

35 §.

Har någon utsatt i fritt tillstånd sådant nyttigt vilt, som förut icke funnits på orten och ej omnämnas i 32 § samt härom låtit kungöra uti sådan i landskapet utkommande tidning vari allmänna förfoganden rörande landskapet böra publiceras, samt genom anslag på kommunal anslagstavla, är det förbjudet att under loppet av närmast följande fem år på den orten jaga sådant villebråd. Kungörelsen bör årligen förnyas.

36 §.

Under fridlysningstid må ingen innehava villebråd eller oberett skinn av fridlyst villebråd utan föreskrivet märke, därest ej bindande bevis om deras lagliga åtkomst föreligger.

Märkning av villebråd och skinn må dock äga rum inom fyra dagar efter fridlysningstidens ingång. Senare må märkning företagas endast på beslagtaget villebråd. Plockad fågel må icke märkas.

Omärkt, plockad fågel av vad slag det vara må, må icke försändas, saluföras eller hållas i lager.

Skin av räv, som hållits på farm och där avlivats eller dött, skall av villebrådsmärkare på grund av intyg, utfärdat av två trovärdiga personer, märkas med särskilt av landskapsstyrelsen utdelat

villebrådsmärke. Har djuret blivit märkt med på öra tatuerat ägarmärke eller stamboksmärke, är dess märkning med förenämnda villebrådsmärke icke av nöden.

Vid märkning av villebråd skall på näbb av fågel eller öra av däggdjur medelst metalltråd anbringas av landskapsstyrelsen fastställd blyplomb sålunda, att den ej kan löstas utan att metalltråden avskäres. Ifall villebråd, som bör märkas, är styckat, skall plomb på lämpligt sätt fästas vid varje stycke.

Märkning verkställs av polismyndighet, som därför uppbär avgift enligt av landskapsstyrelsen fastställd taxa.

Märkare av villebråd skall årligen före utgången av februari månad till landskapsstyrelsen insända uppgift i två exemplar över villebråd, som under föregående kalenderår märkts, med uppgivande av art och antal.

37 §.

Jakt på älg är tillåten inom landskapet under en tid av högst trettio dygn med av landskapsstyrelsen för visst område och år meddelat tillstånd. Tidpunkten för jaktens begynnande och avslutande bestäms av landskapsstyrelsen med iakttagande av att jakten om möjligt bedrivs på snötäckt mark och att jakttiden utgår senast den 20 december.

Ansökan om rätt till älgjakt skall till landskapsstyrelsen inlämnas senast den 20 oktober och angiva antalet älgar, som sökanden önskar fälla. Ansökan bör åtföljas av utredning om att sökanden innehar jakträtten på ett sammanhängande område av minst trehundra hektar samt att han disponerar över för älgjakt lämpat gevär och genom bevis av en av landskapsstyrelsen godkänd person visat förmåga att nöjaktigt behandla detsamma. Är jaktområdet på holme av mindre vidd än ovan sagts eller avser sökanden att bedriva jakten uteslutande på honom tillhörig mark av mindre vidd, skall landskapsstyrelsen pröva, om jakträtt kan medgivas.

Uti tillståndsresolutionen skall angivas det högsta antalet älgar, som får fällas.

Älkalv under ett år må icke fällas.

Vid jakt på älg må endast räfflat kulgevär av minst åtta millimeters kaliber och halvmantlad kula användas.

38 §.

Av tillstånd till älgjakt må ej göras bruk, innan landskapsstyrelsens tillståndsresolution företetts länsmannen i distriktet. Den, som erhållit sådant tillstånd, bör senast femton dagar efter jakttidens utgång till länsmannen överlämna av kända och trovärdiga vittnen

styrkt uppgift över antalet fällda älgdjurar och älgkor samt tillika erlägga i tillståndsresolutionen föreskriven avgift för varje fälld älg för att till landskapsstyrelsen översändas.

39 §.

Beträffande jakt på rådjur gäller vad om älgjakt är stadgat, likväl må gevär av finare kaliber och med helmantlad kula eller hagelgevär användas.

6 kap.

Om ersättande av skada orsakad av älg.

40 §.

Skada, som av älg orsakats på växande gröda eller stackad säd eller foder, ersättes av landskapet.

Ersättningsanspråk skall anmälas hos länsmannen på orten och bör härtill fogas skriftligt intyg av tvenne tillförlitliga personer däröver, att älgar orsakat anmälaren skada, ävensom när och på vad sätt detta skett, varefter syn och värdering av skadan bör av länsmannen jämte tvenne av honom utsedda allmänt förtroende åtnjutande sakkunniga personer verkställas samt därvid noga utredas, att den skada, som skall värderas, orsakats enbart av älgar. Värdering av skada på växande gröda skall äga rum tidigast fjorton dagar före den sedvanliga skördetiden samt av annan skada inom möjligast korta tid efter det densamma vållats. Över syneförrättningen skall uppgöras instrument, vari bör angivas skadans storlek och det föreslagna ersättningsbeloppet ävensom för förrättningen utgående arvode och kostnaderna för densamma.

De sålunda tillkomna handlingarna skall länsmannen jämte sitt eget yttrande insända till landskapsstyrelsen, som äger bestämma om och i vad mån ersättning för skadan skall utgivas.

7 kap.

Om jaktkort.

41 §.

Envar, som inom landskapet Åland önskar bedriva jakt med skjutvapen eller annat fångstmedel, är skyldig att lösa jaktkort.

42 §.

Jaktkort må efter prövning utfärdas af tillförlitliga personer för ett, två eller tre år åt gången i Mariehamns stad av magistraten och i landskommunerna av länsman. Avgiften för jaktkort utgör trehundra mark för varje år av jaktkortets giltighetstid, räknat från dagen för jaktkortets utfärdande. Jaktkortsavgiften tillfaller landskapet. Jaktkort löses på den ort, där sökanden är bosatt, och av utom landskapet

bosatt person på ort, där han äger jakträtt.

Den, som utfärdar jaktkort, tillkommer ur landskapsmedel en ersättning om fem procent på de avgifter, som redovisas.

43 §.

Jaktkort utskrives på av landskapsstyrelsen fastställd blankett. Landskapsstyrelsen bör tillhandahålla magistraten och länsmännen erforderligt antal blankettböcker.

44 §.

Den, som utfärdar jaktkort, bör föra förteckning, utvisande för varje år under fortlöpande nummer alla utfärdade jaktkort och erlagda avgifter samt angivande innehavarens av jaktkort för- och tillnamn, yrke och hemvist.

45 §.

Till landskapsstyrelsen skall halvårsvis inom januari och juli månader insändas de influtna jaktkortsavgifterna jämte redovisning och avskrift i två exemplar av förteckningen över utfärdade jaktkort.

46 §.

Jaktkortet bör medhavas vid jakt och vid anfordran uppvisas för jakträttsinnehavare, polismyndighet och för jaktvården anställd person.

47 §.

Utgivet jaktkort kan av landskapsstyrelsen på en av densamma bestämd tid återkallas, om innehavaren av kortet fällts till straff för brott emot denna landskapslag.

8 kap.

Om eftersyn av hund och katt.

48 §.

Ägare och vårdare av hund eller katt äger tillse, att djuret icke stör villebråd på annans jaktområde eller under fridlysningstid.

49 §.

Anträffas hund inom främmande jaktområde, må jordägaren, legotagaren eller jakträttsinnehavaren avlägsna hunden därifrån, dock utan att tillfoga den skada.

Den, som omhändertagit hund, skall så snart ske kan meddela hundens ägare därom, om han är känd, men i annat fall polismyndigheten på orten. Önskar ägaren återfå hunden, skall han inom sex dagar efter det han fått meddelande om omhändertagandet eller, om meddelande lämnats blott till polismyndighet, inom fjorton dagar från meddelandet dagen för meddelandet oräknad lösa hunden med skälig ersättning för underhålls- och andra kostnader. Löser ägaren icke hunden, har han förverkat den till omhändertagaren. Så länge hunden är i dennes värjo, är ägaren

dock berättigad att lösa hunden för ovan nämnd ersättning.

50 §.

Låter hund, som löper lös och jagar eller ofredar villebråd, sig icke upptagas och framgår det av omständigheterna uppenbarligen, att hundens löslöpande beror på ägarens eller innehavarens vårdslöshet, må under tiden från den 1 mars och till och med den 14 oktober jordägaren, legotagare och jakträttsinnehavare döda hunden. Den som sålunda dödat hund skall göra anmälan därom senast på andra dagen därefter till ägaren eller ortens polismyndighet vid äventyr, att han anses saklöst ha dödat djuret.

51 §.

Jordägare och jakträttsinnehavare äger rätt att döda katt, som anträffas på hans ägor eller jaktmark på minst trehundra meters avstånd från annans bostadstomt.

9 kap.

Straffbestämmelser.

52 §.

Är genom brott, varom stadgas i denna landskapslag, endast enskilds rätt förnärmad, må brottet ej åtalas av allmän åklagare, där ej målsäganden anmält det till åtal.

53 §.

Idkar någon, utan att vara därtill särskilt berättigad, jakt på villebråd, medan det är fridlyst, har envar rätt att på bar gärning taga från honom skjutvapen, andra jaktredskap och hundar samt villebråd, som genom jakten åtkommits.

Jagar någon under lovlig tid olovligen på annans jaktområde, äger jakträttsinnehavaren, jordägaren eller legotagaren i 1 mom. nämnd rätt, så ock på statens eller landskapets mark den, som där äger övervaka jakt.

Om jakträttsinnehavaren, i det fall som omnämnes i 2 mom., ej önskar anmäla brottet till åtal, må han likväl behålla vapen och jaktredskap, som omhändertagits, till dess ägaren visat vem han är och erlagt skälig ersättning till jakträttsinnehavaren. Löser ägaren icke vapen och jaktredskap inom en månad efter det vederbörande polismyndighet underrättats om godsets omhändertagande, tillfaller det jakträttsinnehavaren.

Önskar jakträttsinnehavare i det fall, som omnämnes i 2 mom. anmäla brottet till åtal, eller har han eller annan person i det fall, som omnämnes i 1 mom., omhändertagit egendom, skall egendomen så snart

ske kan överlämnas till polismyndighet att av denna förvaras till dess domstol avgjort målet.

Jagar någon utan att medföra giltigt jaktkort eller använder jägare förbjudet jaktredskap, äger blott jakträttsinnehavare, jordägare och legotagare och deras folk rätt att omhändertaga i 1 mom. nämnd egendom.

54 §.

Den, som olovligen jagar eller ofredar villebråd under dess frid-
lösningstid, begagnar fångstmedel, som är helt och hållet förbjudet,
eller på otillåtet sätt använder gift, jagar mot landskapsstyrelsens
eller rättens förbud eller bryter mot stadgandena i denna landskaps-
lag om innehav, forsling och tillsaluhållande av villebråd eller
skinn, dömes till högst femtio dagsböter.

Är villebrådet älg och har det sårats, dödats eller fångats, vare
straffet minst etthundra dagsböter eller fängelse i högst ett år.

Den, som annorlunda än vad som ovan sagts bryter emot denna land-
skapslag eller mot bestämmelser, som med s"öd av densamma utfärdas,
straffes med högst femtio dagsböter.

Om straff för den, som olovligen jagar på område, där han icke har
jakträtt, eller överskrider den jakträtt honom tillkommer såsom del-
ägare i samfällt jaktområde eller på grund av avtal om bildande av ge-
mensamt jaktvårdsområde enligt jaktarrende eller särskilt tillstånd,
stadgas i strafflagen.

Den, som dömes till straff i de uti denna paragraf avsedda fall,
må samtidigt för minst ett och högst fem år förklaras förlustig sitt
jaktkort eller sin rätt att erhålla dylikt.

55 §.

Var, som utan att innehava jaktkort bedriver jakt inom landskapet
eller vid anfordran vägrar att uppvisa detsamma såsom i 46 § är stad-
gat, straffes såsom för olovlig jakt i strafflagen stadgas. Har den,
som anträffats utan jaktkort, senast den tredje söckendagen därefter
uppvisat sitt jaktkort för polismyndighet i det distrikt, där han ja-
gade, vare straffri.

56 §.

Vad som genom olovlig jakt åtkommits, eller dess värde vare för-
verkat och tillfalle jakträttsinnehavaren, om denne då själv varit
berättigad att tillägna sig detsamma, men eljest landskapet.

Den, som i strid med stadgandena i 33, 34 och 36 §§ innehar, forslar
eller handlar med villebråd, skinn eller ägg, skall förklaras ha för-
verkat desamma eller värdet till landskapet.

Polismyndighet är städse berättigad att granska villebrådshandlan-

des lager.

10 kap.

Särskilda stadganden.

57 §.

De avgifter, som inflyta för jaktkort och för fällda älgar eller rådjur, äger landskapsstyrelsen använda för främjande av jaktvård.

58 §.

För dödande av rovdjur och andra för villebråd eller fiskbestånd skadliga djur erlägges belöning, såsom därom stadgas i landskapsförordning.

59 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna landskapslag utfärdas genom landskapsförordning.

60 §.

Denna landskapslag träder i kraft den 1 maj 1959. Vid samma tidpunkt upphäves landskapslagen den 18 mars 1946 angående jakt i landskapet Åland (14/46) samt landskapslagen den 1 december 1938 om jaktkort i landskapet Åland (8/38) jämte däri senare gjorda ändringar, så ock landskapslagen den 26 juli 1949 angående erläggande av belöning för inom landskapet Åland dödat rovdjur och dödad säl (22/49) jämte däri senare gjorda ändringar.

Vid landskapslagens ikraftträdande gällande landskapsstyrelsens beslut om belöning för dödat rovdjur och dödad säl skall fortsättningsvis tillämpas till dess därom annorlunda stadgas genom landskapsförordning.

Jaktkort, utfärdat före denna landskapslags ikraftträdande, är fortfarande gällande under den i jaktkortet antecknade giltighetstiden. Stadgandet i 30 § träder i kraft den 15 oktober 1961.

Mariehamn den 12 november 1958.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd Hugo Johansson.

Landskapssekreterare Rolf Sundman.

Bilaga.Sammanställning av under åren 1955-1957 utbetalade rovdjurspremier.

Länsmansdistrikt.	1955		1956		1957	
	<u>Rävpremier.</u>					
	Fullvuxna ungar		Fullv. ungar		Fullv.ungar.	
Jomala	138	18	234	20	124	8
Sund	97		159	8	120	8
Föglö	33		73		61	
Kumlinge	39	7	43		23	
Mariehamn	18		6		6	
	325	25	515	28	334	16
	<u>Trutpremier.</u>					
	Fåglar	Ägg	Fåglar	Ägg	Fåglar	Ägg
Jomala	25	29	19	19	18	33
Sund	51	143	37	123	27	148
Föglö	194		134	3	153	3
Kumlinge	300	287	150	242	204	103
Mariehamn	10		10	17	15	6
	580	559	350	404	417	293
	<u>Sälpremier.</u>					
Jomala	169		68		76	
Sund	48		15		37	
Föglö	139		128		114	
Kumlinge	111		152		81	
Mariehamn	38		26		69	
	505		389		377	